

Nr 22.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand; given Stockholms slott den 3 januari 1934.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att anga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.

GUSTAF.

K. Schlyter.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.

Härigenom förordnas, att 24 § lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand, vilket lagrum ändrats genom lag den 28 september 1928 (nr 408), skall erhålla följande ändrade lydelse:

24 §.

Arrendatorn må ej förpliktas att ansvara för annan för fastigheten utgåen skatt eller allmän tunga än dels för sådan, som enligt föreskrift i därom utfärdad lag eller författning åligger brukare, dels ock för fastighetsskatt, i den mån denna belöper på jordbruksvärde och icke utgår till landsting eller vägdistrikt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937. Skall på grund av punkt 2 av övergångsbestämmelserna till kommunalskattelagen samt 55 och 56 §§ lagen om vägdistrikt arrendator påföras vägs katt, för vilken enligt äldre bestämmelser jordägaren skolat ansvara, skall jordägaren fortfarande vara ansvarig för densamma.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 november 1933.

N Ä R V A R A N D E:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Under erinran att chefen för kommunikationsdepartementet förut i dag inför Kungl. Maj:t anmält inom sistnämnda departement upprättade förslag till bland annat lag om allmänna vägar och lag om vägdistrikt samt att Kungl. Maj:t beslutit inhämta lagrådets utlåtande över förstnämnda lagförslag, anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations- och finansdepartementen fråga om *ändring i lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand* samt anför därvid:

»Enligt bestämmelserna i nu gällande väglag åligger väghållningsbesväret för jordbruksfastighet ägaren. Även om fastigheten är utarrenderad, har ägaren att i förhållande till det allmänna ansvara för dess fullgörande. Enligt 2 kapitlet 23 § lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom är emellertid arrendatorn gentemot jordägaren, såvitt ej annat dem emellan avtalats, ansvarig för det fastigheten påvilande väghållningsbesväret. Jämlikt 24 § lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand må däremot arrendatorn ej förpliktas att ansvara för annan för fastigheten utgående skatt eller tunga än dels för sådan, som enligt föreskrift i därom utfärdad lag eller författning åligger brukare, dels för fastighetsskatt, i den mån denna belöper på jordbruksvärde och icke utgår till landsting, dels ock för vägunderhåll in natura.

Vägskatt för fastighet har icke ansetts utgöra fastighetsskatt, men härutinnan torde förändring ske, därest den nu föreslagna väglagstiftningen antages. Med den utformning bestämmelserna om vägskatt erhållit i 55 och 56 §§ i den föreslagna lagen om vägdistrikt lär nämligen vägskatt för fastighet böra anses hava karaktär av fastighetsskatt. Är så fallet bör, därest icke 24 § norrländska arrendelagen skall få ett annat sakligt innehåll än det nu-

varande, i detta lagrum införas en bestämmelse därom, att arrendator icke kan förpliktas att ansvara för sådan på jordbruksvärde belöpande fastighets-skatt, som utgår till vägdistrikt. Då enligt förevarande väglagförslag systemet med vägunderhåll in natura av enskilda väghållningsskyldiga icke skall förekomma, läres tillika ur berörda 24 § böra uteslutas stadgandet därom, att arrendator kan förpliktas att ansvara för sådant vägunderhåll.

Övergångsbestämmelser.

Genom 1928 års kommunalskattelagstiftning överflyttades skattskyldigheten beträffande utarrenderad jordbruksfastighet från arrendatorn, vilken enligt förut gällande bestämmelser hade den kommunala skattskyldigheten sig ålagd, till jordägaren. En sådan överflyttning av skattskyldigheten ansågs emellertid icke böra ifrågakomma beträffande arrenden av fastigheter, vilka voro upplåtna vid den nya lagens ikraftträdande. I punkt 2 av övergångsbestämmelserna till kommunalskattelagen stadgades därför, att, därest vid lagens ikraftträdande fastighet är upplåten till annan, skyldigheten att utgöra skatt för fastigheten för den tid, avtalet är gällande, skall åligga den, som enligt förut gällande bestämmelser skulle varit skattskyldig till kommunen för fastigheten.

På grund av denna övergångsbestämmelse kunna fastighetsskattekronor för utarrenderad fastighet alltjämt komma att påföras arrendatorn. Arrendatorn blir då, enligt det föreliggande förslaget angående vägskatt, skyldig att utgöra jämväl vägskatt för fastigheten, vilken skatt enligt nu gällande väglag åligger jordägaren. Denna formella överflyttning av skattskyldigheten läres dock sakna reell betydelse i fråga om de arrenden, för vilka 1907 års nyttjanderättslag äger tillämpning. Såsom förut anmärkts, är nämligen enligt 2 kapitlet 23 § nämnda lag arrendatorn gentemot jordägaren, såvitt ej annat avtalats, ansvarig för vägskatt för fastigheten. Annorlunda är förhållandet med äldre arrendeavtal, för vilka den norrländska arrendelagen äger tillämpning. Enligt denna är, såsom nyss framhållits, arrendatorn icke skyldig att ansvara för vägskatt för den arrenderade fastigheten och kan ej heller genom avtal förpliktas att ansvara för dylik skatt, vadan avtal rörande arrenden, som falla under denna lag, icke torde innehålla några föreskrifter om ansvarigheten för vägskatt. Med hänsyn till bestämmelserna om vägskatt i förslaget till lag om vägdistrikt synes det förty i fråga om äldre arrenden, beträffande vilka den norrländska arrendelagen är tillämplig, böra stadgas, att jordägaren skall gentemot arrendatorn vara ansvarig för vägskatt. Föreskrift härom torde böra få formen av övergångsbestämmelse till den avsedda ändringen av 24 § sistnämnda lag.

I enlighet med vad jag sålunda anfört har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till *lag angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.*»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag av den lydelse, bilaga¹ till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 14 december 1933.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden ALEXANDERSON,
EKLUND,
regeringsrådet ASCHAN,
justitierådet GREFBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 17 november 1933, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av revisionssekreteraren Nils Ljunggren.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations- och finansdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, lagrådets den 14 december 1933 avgivna utlåtande över det den 17 november 1933 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand*; därvid föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 rege- ringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gösta Tidelius.